

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ
ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΕΛΩΝΟΥ ΚΑΙ ΦΑΡΙΣΑΙΟΥ (24/2/2013)

Αναγνώσματα:

Απόστολος: Β' Κορ. δ', 6 – 15. Ευαγγέλιο: Λουκ. ιη', 10 – 14
(Εωθινό 5^ο, Ηχος πλ. Α')

Το Τριώδιο

Ανοίγει σήμερα, αγαπητοί μου αδελφοί, η περίοδος του Τριωδίου, κατανυκτική, πλήρης πνευματικών διδαγμάτων και εφοδίων. Είναι μία περίοδος που χαρακτηρίζεται από έντονη εσωστρέφεια και κινείται σε εντελώς διαφορετική λογική από την κοσμική. Η Εκκλησία την περίοδο αυτή μάς καλεί να κοιτάξουμε μέσα μας, να γνωρίσουμε τον εαυτό μας, να διορθώσουμε τα κακώς κείμενα εντός μας, να καλύψουμε τα πνευματικά κενά και ελλείμματά μας.

Το Τριώδιο ξεκινά σήμερα και ολοκληρώνεται το Μεγάλο Σάββατο· περιλαμβάνει τρεις επιμέρους περιόδους: τις τέσσερις Κυριακές που ακολουθούν και έλαβαν την ονομασία τους από τα Ευαγγελικά αναγνώσματα της περιόδου, κάθε ένα από τα οποία κρύβει βαθειά νοήματα και καθοριστικές αλήθειες για την διαμόρφωση και ανάπτυξη της πνευματικής μας ζωής. Πρόκειται για τέσσερις πνευματικούς αναβαθμούς, καθένας από τους οποίους μάς προετοιμάζει για την είσοδό μας στο Στάδιο των Αρετών, την Αγία και Μεγάλη Τεσσαρακοστή, που είναι η δεύτερη περίοδος του Τριωδίου. Η τρίτη είναι τα «Άγια των Αγίων» του Εκκλησιαστικού μας βίου, η Αγία και Μεγάλη Εβδομάδα.

Καθώς, λοιπόν, βρισκόμαστε σήμερα στο κατώφλι αυτής της περιόδου, επιλέξαμε να μιλήσουμε για το περιεχόμενο και την σημασία που της αποδίδει η Εκκλησία μας, προκειμένου να προσαρμόσουμε την ζωή μας στους δικούς της βηματισμούς. Αναφέραμε πιο πάνω ότι η περίοδος του Τριωδίου χαρακτηρίζεται για την εσωστρέφεια της, σε αντίθεση με τον χαρακτήρα που της αποδίδει ο κόσμος, εξωστρέφειας, διασκέδασης, ξεφαντώματος, χορών και μασκαρεμάτων. Τα χαρακτηριστικά της πνευματικότητας, με την οποία την επενδύει η Εκκλησία μας, εξάγονται από τα μηνύματα που εκπέμπουν οι τέσσερις Κυριακές, μέσα από τα Βιβλικά τους αναγνώσματα. Τα μηνύματα αυτά οφείλουν να χαρακτηρίζουν την πνευματική μας ζωή, όχι μόνο κατά την περίοδο αυτή, αλλά καθόλη τη διάρκεια του βίου μας.

Το πρώτο είναι η Ταπεινοφροσύνη. «Στον Χριστιανισμό δεν σημαίνει αφανισμό της ανθρωπίνης προσωπικότητας, αλλ' όπως σοφώς καθώρισεν ο Μέγας Βασίλειος, *«προς την οικείαν αξίαν επάνοδον»*. Και εφόσον ο άνθρωπος την τελειότητα και την απόλυτον αξίαν βλέπει μόνον εις τον Θεόν, ταπεινοφροσύνη είναι δι' αυτόν η συναισθησις της

ανθρωπίνης αδυναμίας, η αναγνώρισις της μηδαμινότητος εν σχέσει προς τον Θεόν. Διά της αυτοσυνειδησίας, του αυτοελέγχου και της αναγνωρίσεως της μετριότητός μας προβάλλει επιτακτικώς το αίτημα της εσωτερικής αλλαγής, της ηθικής προόδου μας»¹

Το δεύτερο είναι η Μετάνοια. Κατά τον Άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο «η μετάνοια είναι το ιατρείο που θεραπεύει την αμαρτία. Είναι δώρο ουράνιο, δύναμη θαυμαστή, χάρη που νικά τις ασθένειες των νόμων. Γι' αυτό δεν απορρίπτει τον πόρνο, δεν εμποδίζει τον μοιχό, δεν αποστρέφεται τον μέθυσο, δεν σιχάινεται τον ειδωλολάτρη, δεν απομακρύνει τον κακολόγο, δεν διώχνει τον βλάσφημο, ούτε τον αλαζόνα, αλλά όλους τους μεταμορφώνει...είναι φάρμακο των πλημμελημάτων, εξαφάνιση των παρανομιών... παρρησία προς τον Θεό, όπλο κατά του διαβόλου... ελπίδα σωτηρίας, εξάλειψη της απογνώσεως. Αυτή μάς ανοίγει τον ουρανό, αυτή μάς εισάγει στον παράδεισο»²

Το τρίτο είναι η αγάπη. Το κορυφαίο κριτήριο του Θεού, την ώρα της προσωπικής μας απολογίας, εν ημέρα κρίσεως, θα είναι η αγάπη, προς τον κάθε άνθρωπο, χωρίς όρους και προϋποθέσεις. Ο Χριστός θα ελέγξει αν Τον αγαπήσαμε πραγματικά στα πρόσωπα των εμπερίστατων αδελφών μας, αν Τον διακονήσαμε στα πρόσωπα των αδικημένων και περιφρονημένων του κόσμου, αν δώσαμε έλεος, δίχως να περιμένουμε ανταπόδοση. Η αγάπη που επαγγέλλεται ο Χριστός δεν περιορίζεται σε εξωτερικά σχήματα μιας θορυβώδους φιλανθρωπίας, αλλά συνιστά την οικειοποίηση των παθημάτων του κόσμου, την ανάληψη του σταυρού του κάθε ανθρώπου, την πρόσληψη του πόνου, κατά το μέτρο Εκείνου που προσφέρθηκε εκούσια θυσία για την αγάπη του κόσμου.

Το τέταρτο είναι η προσευχή, σε συνδυασμό με την πίστη και την νηστεία. «Προσευχή είναι το ένα φτερό, η πίστη το άλλο. Και τα δύο μαζί σε ανυψώνουν στον ουρανό. Μόνο με ένα φτερό κανείς δε μπορεί να πετάξει. Προσευχή χωρίς πίστη είναι τόσο αδιανόητη, όσο και πίστη χωρίς προσευχή. Αλλά, αν η πίστις σου είναι πολύ αδύνατη, τότε μπορείς να λες και να ξαναλές χωρίς σταματημό: «Κύριε, πρόσθεσ μου πίστιν». Μια τέτοια προσευχή σπάνια δεν εισακούεται»³

Αυτά είναι τα πνευματικά γυμνάσματα του Τριωδίου, που ανοίγεται ενώπιόν μας, αδελφοί μου. Ας ζητήσουμε την χάρη και το έλεος του Θεού, προκειμένου να τα κάνουμε κτήμα μας και η περίοδος αυτή να καταστεί η αφετηρία της πνευματικής μας αναγέννησης. ΑΜΗΝ!

Αρχιμ. Ε.Ο.

¹ Αθανάσιος Αθανασόπουλος, «Πρόσωπα και θέματα του Θείου Πάθους», σελ. 39

² Ε.Π.Ε. 30, 240 & 286

³ Tito Colliander, «Ο δρόμος των ασκητών», σελ. 85